

Obsah

Úvod	11
Zdravotní postižení nepřeje průměrnosti	12
Stephen William Hawking (8. 1. 1942)	14
Helena Kellerová (27. 6. 1880 - 1. 6. 1968)	16
Anne Mansfield Sullivanová (1866 - 1936)	18
Robert J. Smithdas (7. 6. 1925)	19
Mobi Urbanová (28. 7. 1914 - 22. 1. 1988)	20
Panteon ohluchlých, nedoslýchavých a neslyšících osobností	23
Doporučená literatura	29
Sluchově postižení	30
Sluchově postižení, nedoslýchaví, ohluchlí a neslyšící	30
Tři zcela různá postižení	32
Nedoslýchaví	33
Ohluchlí	34
Prelingválně neslyšící	35
Proč zneužívání pojmu „neslyšící“ poškozuje neslyšící děti?	37
Neslyšící podle kulturní definice	38
Doporučená literatura	42
Stručné dějiny vzdělávání neslyšících	43
Starověk	43
XVI. století	45
XVII. a XVIII. století	48
První školy pro neslyšící	52
Abbé de l'Épée (1712 - 1789)	52
XIX. století	56
Gallaudetova univerzita	58
Role rodičů	61
Jitka Haunerová-Staňková	62
Doporučená literatura	65
Školství v Čechách a na Moravě	66
Pražský ústav pro hluchoněmé - 1786	66
Moravsko-slezský ústav pro hluchoněmé v Brně - 1832	74
Ústav pro neslyšící děti židovského náboženství v Mikulově - 1844	75
Diecézní ústav pro hluchoněmé v Litoměřicích - 1858	76
Diecézní ústav pro hluchoněmé v Českých Budějovicích - 1871	77
Diecézní ústav pro hluchoněmé v Hradci Králové - 1881	79

Útulna pro hluchoněmé dívky a ženy v Horní Krči u Prahy - 1893	80
Ivančice a Lipník - 1894	81
Šumperk - 1907	82
Valašské Meziříčí - 1911	83
Ústav pro hluchoněmé v Plzni - 1913	84
První český ústav pro hluchoněmé v Praze - 1916	86
První pomocná škola městská pro hluchoněmé v Praze - 1917	89
Pokračovací škola pro hluchoněmé v Praze - 1920	90
Ústav pro hluchoněmé v Dolní Lukavici u Plzně - 1922	91
Svatojanský ústav pro hluchoněmé dívky v Hradci Králové - 1928	91
Ústav sociálně zdravotní péče o hluchoněmou mládež v Praze - 1930	92
Ústav pro hluchoněmé, škole odrostlé dívky v Bechyni - 1930	92
Učebné dílny pro hluchoněmé v Praze - 1939	92
Veřejná škola pro nedoslýchavé v Praze - 1945	94
Logopedický ústav hl.m. Prahy - 1946	95
Zestátnění a kategorizace škol - 1948	95
Základní odborná škola pro neslyšící ve Zlíně - 1948	95
Gymnázium pro mládež s vadami sluchu - 1954	96
Škola v Kyjově - 1954	96
Škola v Liberci - 1955	97
Jesle pro sluchově postižené v Místku - 1961	98
Prodloužení povinné školní docházky a změny kategorizace škol - 1978	98
Škola v Ostravě-Porubě - 1982	98
Změna názvu škol na „školy pro sluchově postižené“ - 1991	98
Dvouletá střední škola pro sluchově postižené v Praze - 1992	99
Vysokoškolské studium neslyšících v Brně - 1992	99
Institut pro neslyšící v Berouně - 1993	100
Střední zdravotnická škola pro sluchově postižené v Berouně - 1994	100
Doporučená literatura	101

Spolky a život neslyšících a nedoslýchavých 102

Podpůrný spolek hluchoněmých sv. Františka Saleského v Praze	102
Období 1906 - 1914	104
Zemský spolek pro péči o hluchoněmé v Království českém - 1915	105
Období 1916 - 1919	108
Zemská ústřední jednota hluchoněmých pro Moravu v Brně - 1919	109
Domov hluchoněmých v Brně	110
Od roku 1920 do roku 1921	112
Československý svaz spolků hluchoněmých	113
Období 1922 - 1925	116
Spolek nedoslýchavých a později ohluchlých Efeta v Praze - 1925	118
Od roku 1926 do Mezinárodního sjezdu hluchoněmých v Praze 1928	121
Mezinárodní sjezd hluchoněmých v Praze 1928	122
Od Mezinárodního sjezdu do roku 1938	127
Středomoravský spolek hluchoněmých v Kroměříži - 1938	
a Spolek neslyšících ve Zlíně	129
Od září 1938 do okupace	130
Od okupace do roku 1948	131
Likvidace spolků po únoru 1948	136

Období Svazu invalidů	142
Léta padesátá a šedesátá	142
Pražské jaro a vzdor proti sovětské okupaci - leden 1968 až duben 1969	148
Opožděný příchod „Pražského jara“ do Svazu invalidů - vznik specifických svazů	149
Opožděný příchod normalizace - od roku 1970 do roku 1974	150
Agónie - po listopadu 1989	154
Renesance spolkové činnosti od roku 1990	157
Doporučená literatura	160

Časopisy 161

Noviny pro hluchoněmé - 1916	161
Obzor hluchoněmých - 1918	162
Plzeňský hluchoněmý	163
Revue pro vzdělávání a výchovu hluchoněmých - 1923	164
Svépomoc hluchoněmých - 1926	165
EFETA - 1926	167
Přítel - 1929	168
Zájmy hluchých - 1930	169
Hluchoněmý - 1933	171
Československý neslyšící - 1937	171
ABC neslyšících	172
Zpravodaj pro členy a přátele spolku neslyšících ve Zlíně - 1948 a Zájmy neslyšících	173
Zpravodaj ústřední jednoty invalidů a Práce invalidů	174
Zpravodaj Svazu československých invalidů	176
Zpravodaj - Vydání pro sluchově vadné - 1954	176
Elán - Vydání pro neslyšící - 1969,	
Elán sluchově postižených - 1970	178
Gong - 1972	179
NONE - Novinky neslyšících sportovců z Jihlavska - 1979	180
Bulletin a INFO-zpravodaj	
Federace rodičů a přátel sluchově postižených - 1990	181
Unie neslyšících - 1992	181
Bikatón - 1992	182
NONE - Noviny pro neslyšící - 1994	182

Znakový jazyk a umělé posunkové systémy 183

Český znakový jazyk	184
Umělé posunkové kódy	186
Fonemické posunkové kódy	186
Prstová abeceda	187
Znakovaná čeština	188
Doporučená literatura	189

Odezírání 190

Odezírání je schopnost, kterou lze pouze rozvinout, ale nikoliv naučit	190
Zásady správné artikulace na neslyšící	191
Doporučená literatura	192

Doporučená literatura **197**

Orální metoda, totální komunikace a bilingvismus **198**

Orální metoda **199**
Totální komunikace **202**
Bilingvální vzdělávání **204**
Doporučená literatura **205**

Likvidace znakového jazyka na školách v ČSR **206**

Pokusy o znovuzavedení znakového jazyka do škol **211**

Česká bibliografie **215**

Seznam obrázků **219**

Rejstřík **225**